

C. D. Zeletin (13 aprilie 1935 – 18 februarie 2020). Poet, prozator, istoriograf, traducător din poezia italiană și franceză, dar și un strălucit om de știință, medic și profesor universitar de biofizică la Facultatea de Medicină a Universității de Medicină și Farmacie „Carol Davila“ București; membru al Uniunii Scriitorilor din România din anul 1967, membru al Academiei de Științe Medicale și președinte fondator al Societății Medicilor Scriitori și Publiciști din România, „Doctor Honoris Causa“ al Universității de Medicină și Farmacie „Gr. T. Popa“ din Iași (2012). Dincolo de opera sa științifică, a publicat peste 40 de volume de literatură. Ca poet, este autorul florilegiilor *Călătorie spre transparentă* (1977) și *Andaluzia* (1986). C. D. Zeletin este primul traducător în românește al uneia dintre cele mai dificile opere lirice ale literaturii universale, poate cea mai dificilă, *Poezii* de Michelangelo Buonarroti. Pentru traducerea integrală a *Florilor Răului* de Charles Baudelaire, C. D. Zeletin a primit, în 1991, premiul Uniunii Scriitorilor din România. Anvergura intelectuală și talentul artistic i-au fost prețuite superlativ de spirite elevate ale culturii românești, ca Tudor Vianu, Perpessicius, Al. Philippide, A. E. Baconsky ori Ștefan Aug. Doinaș. Președinția României i-a conferit, la 1 Decembrie 2000, Ordinul Național „Serviciul Credincios“ în grad de Ofițer, iar la 23 martie 2011, Ordinul „Meritul Cultural“ în grad de Cavaler, Literatură, „în semn de înaltă apreciere pentru meritele remarcabile avute la promovarea culturii în țară și în lume.“

C. D. Zeletin

AȘTERNUTUL INSOMNICULUI

Poeme gnomice în proză

Spandugino

Frunzele mor neștiute, oamenii mor
știuți. Câtă deosebire și câtă asemănare!

★

Cum să privesc înainte, când eu pri-
vesc în miez...

★

Dumnezeu este singura lumină fără
umbră, umbră în care omul să se poată as-
cunde. Chirurgii i-ar atașa epitetul grecesc
scialitic, adică fără umbră, epitetul lămpilor
sălii de intervenții chirurgicale, dar Dumne-
zeu e dincolo de lumină și de umbră. După
cum e dincolo de spațiu și de timp.

★

Pentru optimiști, viața e o lungă ne-
răbdare, pentru pesimiști, viața e o lungă
răbdare.

*

Sufletele închise în ele se înțeleg mai bine tot cu sufletele închise. Se sprijină unele pe altele, fără să se afle în vreo armonie mutuală. Comunicarea e suprimată, iar reazemul e sinistru, ca în război o piramidă de arme într-o pauză. Nu e vorba de vreo optică, ci de un viciu în simțire: aceste suflete se tem că, prin comunicare, un anume fluid personal riscă să se înstrăineze trecând în semen. Se tem, în consecință, de suplețe, ca de un cutremur prin fisurile căruia li s-ar scurge eul. Rigiditatea e o chestiune de teamă răsplătită prin confortul singurătății.

*

Una e să ai un fel de a fi și alta e să fii rob felului de a fi.

*

Pe crusta lucie a zăpezii însorite aleargă o frunză rămasă de astă toamnă.

O briză o plimbă încoace și încolo, de parcă ar tot căuta ceva... Desprinsă din creangă, e liberă pentru întâia oară, într-o zburdălnicie calpă, deoarece nu s-a despărțit de când se știe de creanga generatoare. O briză o învârte de colo până colo. Ieri, frunza era fixă și vie, azi e liberă și aleargă, dar e moartă...

*

Scrisul tău ar fi frumos la modul absolut abia atunci când l-ar străbate un fior, făcându-l să pară vorbit de Dumnezeu. Numai că Dumnezeu nu scrie literatură...

*

Când ai păcătuit într-o zi, pedepsește-te prin a-ți interzice rugăciunea de seară.

*

Prozatorii epici îmi par undeva condamnați la stagnare într-o copilărie impenitentă, exprimată prin edificii narative precare

față de suveranitatea realității. Eșec subtil al imitației și vis zadarnic de a fi oglinda realității, care nu de puține ori e vicleană...

*

„— N-am bănuț că era atât de bolnav!“ E o constatare tardivă mai puțin din pricina discreției celui dus, cât din vina celui ce n-a avut caldă privire cu adevărat căutătoare care să descopere în suferindul de-alături un semen...

*

Zgârcenia e ură inconștientă față de tine însuși.

*

Golul sufletesc se complică în fel și chip, plinul sufletesc se revarsă așa cum este.

*

Există o enigmatică înclinare a întâmplării de a se produce în modalitatea nepermisă.

*

Un cuvânt eșuat îl ștergi și dispăre. O faptă eșuată rămâne. O poți compensa printr-o altă faptă, eventual una izbutită, dar cea eșuată rămâne totuși, ca un fel de eternitate a erorii.

*

Nu e moral să judeci omul în momentele decăderii lui. Ajută-l, mai degrabă, sau abține-te. Iar când judeci țara ta decăzută, întreabă-te, mai curând, de ce nu te-ai judecat pe tine o viață întregă.

*

Bătrânul F., care suferă de insomnie și de crize de panică, excelează în a inventa pricini de neliniști și de nesomn. Îmi telefo-

nează din orașul lui de câteva ori pe zi, învestindu-mă cu funcția de îngerul lui păzitor.

Aseară, i-a dat o altă trăснаie prin cap:

– Dar dacă mor în somn?

– Nu se moare în somn!, impun eu un neadevăr necesar...

L-am liniștit probabil pentru moment. Dar dragul meu nonagenar fuge de întâmplarea spre care aleargă.

★

Neadevărul nu-i același lucru cu minciuna. La oamenii sănătoși moral, minciuna e un neadevăr promovat în scopuri imorale.

★

Trece pe trotuar o femeie ducând în lesă un câine. Dintr-o curte, doi dulăi se reped la gard și latră fioros. Pe cine? Lanțul ce le sechestrează semenul ori pe semenul însuși?!

...Se întreba trecătorul.

★

Purtăm în suflet pe de-o parte aluatul binelui și pe de alta aluatul răului. Primul nu are drojdie; al doilea are, se poate umfla și da pe dinafară.

★

O simplă schimbare de timp, în conjugarea unui același verb poate introduce diferențe semantice mari. „Cum *spunea* Eminescu“ e una, iar „cum *spune* Eminescu“ e alta. În primul caz, imperfectul verbului privea o clipă, clipă trecătoare ca toate clipele, în cazul al doilea, verbul la timpul prezent indică eternitatea.

★

Spitalul e școala în care omul învață să se ia în serios și să deprindă respectul de sine.

★

Răutatea are obiceiul de a se justifica prin elogierea lucidității și a logicii, bunăta-
tea are mai puțin acest obicei.

★

Cine oare știe ce înseamnă „a trăi via-
ța“?! Până una-alta, o parcurgem.

★

Bătrânețea rămâne școala morții.
Note bune, note rele, note inexpresive...

★

Minunile se pot repeta, dar nu se pot
face repetiții cu minunile.

★

Nu cunosc un exemplu mai nimerit
al înfrățirii răului cu binele ca rana, concretă

ori abstractă, care te mănâncă: pe măsură ce
sporește plăcerea scărpinării se adâncește...
De unde binele e una și starea de bine e alta.

★

Toate cele ale sufletului privesc și
înainte și înapoi, singură speranța privește
numai înainte.

★

Cu cât îți propui mai mult să-ți tră-
iești fiecare clipă, cu atât sporești riscul de a
nu te bucura de multe dintre ele.

★

Viața de chirurg nu-i grea, fiindcă
nu-i viață.

★

Tragică bizarerie lexicală. În Moldo-
va, drobului de miel i se spune *plăcinta mie-*